

Dr. Gurmai Zita

Európai Parlamenti Képviselő

2005/2

hírlevele

Dr. Gurmai Zita

az Európai Parlament Szocialista Képviselőcsoportjának tagja,
a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság alelnöke,
a Regionális Fejlesztési Bizottság tagja,
a Közlekedési és Idegenforgalmi Bizottság póttagja,
a Nyugat-Dunántúli Régió képviselője,
az Európai Szocialisták Pártja, Nőszervezetének elnöke
a Magyar Szocialista Párt Nőtagozatának elnöke

Tisztelt EU polgárok, honfitársaim!

Engedjék meg, hogy köszöntsem Önöket európai uniós tagságunk első évfordulója alkalmából. Magyarország hosszú és nem könnyű utat járt végig, míg csatlakozott az Európai Unióhoz. Csatlakozásunk ugyanakkor még nem jelenti a teljes integrációt: az *acquis* – a közösségi joganyag – gyakorlati megvalósítása, a szabad munkaerő áramlás, az euró 2010-ig történő bevezetése, a schengeni rendszerhez való csatlakozás és a belső határok teljes megszűnése – további állomások ezen az úton. Ugyanakkor Magyarország számára az integráció mélyülése

mellett a bővítés folytatása is elsőrendű fontosságú.

Csatlakozásunkkal beeshetünk az európai politikába és döntéshozásba, részesülhetünk a közösségi támogatásokból, új távlatok, lehetőségek nyíltak meg előttünk az élet minden területén. Összefogással, eltökéltséggel elérhetjük céljainkat.

Az uniós csatlakozás gyümölcsei, ahogy már a felkészítés során is jeleztük, nem érnek be azonnal. Csatlakozásunk első éve a tapasztalatszerzés, az útkeresés időszaka volt. A nemzet érdekeit szol-

gálva, felelősséggel folytatjuk munkánkat. Nem elég dolgozni a hazáért, kötelességünk tájékoztatni is a szavazóinkat arról, mit teszünk megbízásukból az Európai Parlamentben. Kérem, olvassák el hírlevelem legújabb számát.

Dr. Gurmai Zita

Poul Nyrup Rasmussen, az Európai Szocialisták Pártja elnökének rövid köszöntője

Május elseje a szolidaritásról szól. Soha sem volt alkalmasabb a pillanat arra, hogy igazi haladást érzünk el a szolidaritás nevében, mint most. Az egyesült Európa képes arra, hogy a szegénység elleni harc jegyében több és jobb munkahelyet, valamint egy, a kisebbségeink befogadásán alapuló jövőt teremtsen mindannyiunk számára. Tisztességes munkahelyet kell teremtenünk az emberek számára. Meg kell mutatnunk, hogy Európa a világuk része kell, hogy legyen. A szociális tudatosság új jogokat bizto-

sít a dolgozóknak világszerte. Ez a mi közös vágyunk az Európai Szocialisták Pártjánál.

Üdvözlettel:

Poul Nyrup Rasmussen
az ESZP elnöke

Dr. Gurmai Zita Európai Parlament Képviselő
European Parliament
Rue Wiertz 60
B-1047 Bruxelles
ASP 13G151-153

Tel: +32 (0) 228 45 819
Fax: +32 (0) 228 49 819
E-mail: zgurmai@europarl.eu.int
Internet: www.gurmai.hu

Kovács László, az Európai Bizottság vám és adóügyekért felelős magyar tagjának köszöntője

2004. május 1-jén valóra vált az, ami több millió magyar állampolgárhoz hasonlóan nekem is régi álmom volt. Magyarország tagja lett a fejlett, demokratikus, európai országok közösségének, az Európai Uniónak.

Több mint 20 év telt el azóta, hogy politikusi pályám összefonódott Magyar-

ország és az európai integráció közötti kapcsolatok építésével. Az 1980-as évek elején, amikor Magyarország még a KGST-tagja volt, néhányan – német szociáldemokrata segítséggel – elkezdtük a nem hivatalos találkozókat az akkori nevén Európai Gazdasági Közösség néhány tisztségviselőjével. 1988. szeptember 30-án Brüsszelben pedig már annak a megállapodásnak az aláírásán lehettem jelen, amely nem csak a kétoldalú kereskedelmet fékező korlátozások lebontását, hanem a diplomáciai kapcsolatok felvételét is előírányozta. A rendszerváltás a további közeledés lehetőségét teremtette meg. 1998. március 31-én a Horn kormány külügyminisztereként nyitottam meg a csatlakozási tárgyalásokat. Négy év ellenzéki szerep után – 2002 decemberében – pedig mint a Medgyessy kormány külügyminisztere voltam jelen a csatlakozási tárgyalások koppenhágai lezárásánál.

Ott voltam Athénben Medgyessy Péterrel a csatlakozási szerződés, majd Rómában Gyurcsány Ferencsel az Európai Unió Alkotmányának aláírási ünnepségén.

2004 novembere óta az Európai Bizottság tagjaként, az Unió adó- és vámpolitikájáért felelős biztosként Brüsszelben dolgozom. Azon vagyok, hogy munkámmal hozzájáruljak az Európai Unió legfontosabb céljainak eléréséhez. 450 millió uniós polgár jólétéhez, a szolidaritás és a biztonság erősítéséhez, a szociális vívmányok és a természeti környezet megőrzéséhez. És ahhoz, ami ezek elengedhetetlen feltétele. Olyan adó- és vámpolitikai kezdeményezésekhez, amelyek előmozdítják a gyorsabb gazdasági növekedést, új munkahelyek teremtését és a versenyképesség növelését. Mindezt annak tudatában teszem, hogy ezzel Magyarország fejlődését, a magyarság boldogulását is szolgálom.

1. Főbb képviselői, politikusi tevékenységem az elmúlt hetekben

Az elmúlt hetek kiemelt fontosságú eseménye volt, hogy megvizsgáltuk a Szociálpolitikai menetrend tervezetét, azt, hogy milyen lépéseket tervez az Unió az állampolgárok életének jobbá, gondtalanabbá tétele érdekében. A női esélyegyenlőség biztosítását segítő, várhatóan az egyik új tagállam területén a közeljövőben felállítjuk az Európai Társadalmi Nemek Intézetét (European Gender Institute), melynek feladata a nemek közötti esélyegyenlőség figyelemmel kísérése. Sajnos az Európai Bizottság külön keretet nem tervezett az intézet felállításához és működéséhez, ezért javaslatot terjesztettem be pótlólagos költségvetési források biztosítására. Ezt, mint a Nőjogi és esélyegyenlőségi Bizottság elnöke, de mint dolgozó nő, politikus és családanya egyaránt kötelességemnek éreztem. Meggyőződésem, hogy az az intézet, mely az Európai Unió szakpolitikáiban, pályázati kiírásaiban, ajánlásaiban, stratégiáiban kiemelten kezelt esélyegyenlőséggel foglalkozik, nem működhet hatékonyan a szükséges anyagi háttér nélkül.

Azért, hogy befogadó és otthont adó kontinensen élhessünk, felléptem, hogy mielőbb bontsák le a munkaerő szabad áramlását gátló akadályokat, melyek elsősorban az új tagállamokat sújtották. Céлом, mindenki találja meg a képességeinek, lehetőségeinek megfelelő, kiegyensúlyozott megélhetést biztosító munkát az Unión belül. Felhívtam a fi-

gyelmet arra is, hogy több és minőségibb munkahely, folyamatos oktatás és képzés szükséges ahhoz, hogy minél kevesebb polgárt sújtsa a társadalmi kirekesztés. Ezért is támogatjuk a lisszaboni stratégia törekvését, létesítsünk több és jobb munkahelyet.

Az Európai Parlament plenáris ülésén Bulgária és Románia EU csatlakozását vitatta meg. Én a bolgár és román nők szemszögéből néztem a csatlakozást. Hangsúlyoztam, hogy bár a nők esélyegyenlősége a bolgár és román törvénykezésben már biztosított, a gyakorlat kisse más mutat. Veszélyes jelenség, hogy mindkét ország kiinduló és tranzit állomása a nőkkel folytatott kereskedelemnek, aminél szörnyűbb büntetést keveset ismerek. Gond az is, hogy Bulgáriában és Romániában számarányához képest kevés nő van a döntéshozói testületekben. A helyzet elsősorban Romániában súlyos, ahol a nők aránya a kormányzati szervekben 17, míg a törvényhozásban mindössze 12 (!) % és diszkriminatív a roma kisebbség helyzete. A közelgő EU csatlakozás fényében fontos feladat, hogy a két ország javítson ezeken a mutatókon.

Az Európai Parlament Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottságának megbízásából tényfeltárási tanulmány készül azon 12-15 tagállamban élő roma kisebbség (és ezen belül a roma nők) helyzetéről, ahol a legnagyobb az arányuk. Javasoltam, hogy vizsgálják meg, milyen kommunikációs

eszközökkel állnak kapcsolatban a helyi hatóságok a roma kisebbséggel; milyen anti-diszkriminációs jogszabályok védik a roma kisebbséget, és számoljanak be a gyakorlati eredményekről. Mutassák be a roma civil szervezeteket, működésük hatékonyságát, a roma érdekképviseleteket; szolgáltatassanak megbízható adatokat a roma kisebbségről, köztük a nőkről.

A Magyar Országgyűlésben „Lisszabon: több és jobb munkahely?” témából országos női konferenciát szervezett, melyen több százan vettek részt. Résztvevőként felszólalásomban hangsúlyoztam, nincs fontosabb feladatunk az Unióban, mint a munkahelyteremtés. Központi helyen szerepel minden stratégiai dokumentumban, de ami a legfontosabb, minden család életében. Az új munkahelyek létesítése mellett arra is gondot kell fordítani, hogy a mennyiségi növekedést minőségi javulás kísérje, méltó, emberi munkával keressék kenyerüket az Unió állampolgárai. Meg kell teremteni a feltételeket ahhoz, hogy minél több nő állhasson munkába, s ezáltal megvalósítsa örök álmát, a férfakkal azonos megbecsüléssel vehessen részt családjá boldogulásának alakításában, a társadalom építésében. S hozzájáruljon országa gazdasági növekedéséhez. És a férfiaknak be kell látniuk, hogy részt kell venniük a családi terhekben. Ennek érdekében felvilágosító kampányok indítását látom szükségesnek.

2. Fontosabb hírek az EU-ból

A LISSZABONI STRATÉGIA REFORMJA

Hosszú vitát követően, az európai szocialisták megalapozott érveinek figyelembe vételével (olyan Európát kell kiépítenünk, amely versenyképes, tudásalapú, befogadja és alkalmazza a tudomány és technika vívmányait, képes fejleszteni a gazdaságot, formálni a társadalmat, védeni a környezetet) véglegessé váltak a lisszaboni stratégia reformjának fő célkitűzései. Ezek alapján a stratégia három fő pillére: tudás és innováció - mint a fenntartható fejlődés motorja; Európa vonzóbb befektetési és foglalkoztatási helyé történő formálása; a nagyobb szociális kohézió érdekében több munkahely létesítése lesz. E három pillér 10 akcióterületet fog takarni: kutatás-fejlesztést, innovációt, az ipari háttér megteremtését, az információs társadalom kiépítését, környezetvédelmi szempontok figyelembe vételét az élet minden területén, a belső piac tökéletesítését (pl. jobb szabályozás, üzleti infrastruktúra-fejlesztés), külkereskedelmi kapcsolatok további fejlesztését, a munkaerőpiac és a szociális védelem reformját, oktatást és képzést, élethosszig tartó tanulást és a szociális befogadást. Ha ezeken a területeken sikerül eredményt elérni, élhetőbb és virágzóbb kontinens lesz Európából.

AZ EURÓPAI TANÁCS 2005 TAVASZI ÜLÉSÉNEK HATÁROZATAI

Az Európai Tanács (az EU-tagállamok állam- és kormányfőinek értekezlete) 2005. március 22-23-án tartotta szokásos tavaszi csúcstalálkozóját. Két fontos döntést hozott, megreformálta a Stabilitási és Növekedési Paktumot és újra indította a Lisszaboni Stratégiát.

Továbbra is kiemelt cél, hogy a GDP, a nemzeti össztermék 3%-át kutatásra és fejlesztésre fordítsuk, s ezt magán és állami forrásokból gyűjtsük össze. Az adórendszerek ösztönözzenek a technológiai fejlesztésre, hatékonyabbá kell tenni az állami beruházásokat, korszerűsíteni kell az egyetemek és kutatóközpontok igazgatását.

Vonzó környezetet kell teremteni a befektetők és a munkavállalók számára, ez örök napirendi téma. A versenyképességének növelése érdekében tökéletesítenie kell az egységes piacot, és vállalkozás-barátivá kell formálnia a szabályozói környezetet. Másrészt a vállalatoknak is nagyobb fokú társadalmi felelősség-tudatot kell mutatniuk. Elkerülhetetlen az

infrastruktúra fejlesztése és a közszolgáltatások elérhetővé tétele mindenki számára.

A kormányzati módszerek továbbfejlesztése területén a növekedés és a foglalkoztatás érdekében meg kell újítani a Lisszaboni Stratégiát irányító uniós kormányzati folyamatot. Ez három okból fontos: megkönnyíti a prioritások azonosítását, a tagállamok részvételének erősítése révén javítja a végrehajtás hatékonyságát, a monitoring erősítése által jobban figyelemmel kísérhetővé válik a nemzeti szintű végrehajtás minősége.

A fenntartható fejlődés továbbra is elsőbbséget élvez. Az Európai Tanács következő, 2005. júniusi ülésén nyilatkozatot ad ki a fenntartható fejlődés irányelveiről, ezek alapján 2005 végéig a Bizottság kidolgozza a fenntartható fejlődési (más néven: göteborgi) stratégia reformját.

A KÖZÖS FOGLALKOZTATÁSPOLITIKAI JELENTÉS TERVEZETE

A foglalkoztatáspolitikai jelentés tervezete megemlíti: az 1997–2001 közti kedvező időszak után a munkaerőpiacokat negatívan érintette gazdasági növekedés lelassulása. A 2005-re kitűzött foglalkoztatási célokat nem sikerült elérni és kétséges, hogy tartható-e a 2010-re előírányzott 70%-os foglalkoztatási arány. Ehhez ugyanis öt év alatt 22 millió (!) új munkahelyet kellene létesíteni. Kedvező jelenség ugyanakkor, hogy a munkaerőpiac az utóbbi évek reformjainak köszönhetően ellenállóbbá vált, a 2001-től kezdődő recesszió során még mindig kevesebb munkahely szűnt meg, mint amennyit létrehozta. (1992–93-ban, az akkori visszaesés idején 3 millió munkahely veszett el).

Területemet érintő kedvező hír az, hogy a női foglalkoztatási szint 2003-ban is folyamatosan nőtt, kevésbé örvendetes ugyanakkor, hogy a bővülés üteme lelassult. A 2010-re előírányzott 60%-os foglalkoztatási arány eléréséhez 2005-től minden évben átlag ugyanakkora ütemű bővülést kellene fenntartani, amekkora 1997–2003 közötti időszakra jellemző volt. Az idősebb (55 év fölötti) munkavállalók aránya messze nem éri el az 50%-ot és a jelenlegi növekedés mellett 2010-ig nem is fogja. Enélkül viszont a 70%-os összfoglalkoztatási arány is csupán vágyalom marad. További probléma a nemi egyenlőség (a férfiak átlag 16%-kal nagyobb fizetést kapnak ugyanazért a munkáért, mint a nők), a felnőttképzés-

ben résztvevők alacsony száma. Különösen azok esetében igaz ez, akiknek a leginkább szükségük lenne továbbképzésre: az alacsony képzettségű, az idősebb és a kis- és középvállalatokban dolgozó munkavállalóknál.

A Tanács ajánlásai négy kiemelt feladat köré csoportosulnak: a munkavállalók és a vállalkozások alkalmazkodóképességének a javítása; a munkaerőpiac vonzóvá tétele mindenki számára, hatékonyabb beruházás az emberi erőforrások fejlesztéséért; a kormányzati módszerek javítása a reformok hatékony megvalósításának érdekében.

EU POLITIKAI STRATÉGIA 2006-RA

Az Európai Bizottság már elkészítette a 2006. év politikai stratégiáját, hogy időben megvitathassák és elfogadhassák. A stratégia alapján kidolgozzák az előzetes éves költségvetési tervezetet s ezzel párhuzamosan dialógust folytatnak a többi uniós intézménnyel.

2006. kiemelten fontos év. Ha valamennyi állam raitifikálja, ekkor lép érvénybe az uniós alkotmány is. 2006-ban fogadják el a 2007-2013 közötti többéves keretköltségvetést is, mely az Európai Unió politikáinak a pénzügyi alapját képezi. Mindezek mellett az Európai Uniónak aktívnak kell maradnia a nemzetközi porondon, dinamikus és fenntartható növekedést kell felmutatnia. Új, hatékonyabb kommunikációval kell megismertetni célkitűzéseit és az elért eredményeket a közvéleménnyel. A feladatok négy kulcsterületet ölelnek fel: fejlődés, szolidaritás, biztonság, külkapcsolatok.

AZ EURÓPAI PARLAMENT VITANAPJA ÉS HATÁROZATA A PEKING+10 VILÁGKONFERENCIA KAPCSÁN

Március 8-án az Európai Parlament vitanapot tartott a Peking+10 folyamatról, a témában tartott Világkonferenciáról, majd március 10-én határozatot fogadott el arról, hogy a több téren érzékelhető haladás ellenére az EU-ban nem történt lényegi változás a nők helyzetében. Az Európai Parlament határozottan kiállt amellett, hogy harcolni kell a nők elleni erőszak minden formája ellen és javasolta, hogy 2006-ot nyilvánítsák a "Nők elleni erőszak európai évének" és csatlakozzanak a kezdeményezéshez a tagjelölt országok – Románia, Bulgária és Törökország – és a "környező országok" is.

Az EP szilárdan kitart amellett, hogy a nőknek több teret kell adni a politikai döntéshozatalban, a gazdasági életben. Itt felhasználható a pozitív diszkrimináció, kvóták bevezetésével garantálni kell a nők 40 %-os részvételét az EU intézményeiben, valamint tagállamaiban, be kell vonni őket a következő tevékenységekbe is: közvetítés, békefenntartás, válság-megelőzés- és kezelés, tényfeltárás, megfigyelés.

A nők egyenjogúságának a biztosítása nem jelenti a hagyományos női szerepből fakadó feladatok elhanyagolását, a megfelelő demográfiai egyensúlyról. S azt sem elhanyagolható, hogy még mindig a nőket sújtja leginkább a szegénység is.

A KUTATÁS-FEJLESZTÉS ERŐSÍTÉSE, A HETEDIK KUTATÁSI-FEJLESZTÉSI KERETPROGRAM

A Hetedik Kutatás-Fejlesztési Keretprogram a lisszaboni és barcelonai célkitűzésekkel összhangban határozott üzenetet fogalmaz meg: növelni kell mind az állami, mind a magán tőkéből megvalósuló kutatásokat és fejlesztéseket. A cél, hogy a tagállamok kutatásra és fejlesztésre fordított kiadásai 2010-re elérjék a bruttó nemzeti össztermék 3%-át. A Keretprogram jellemzői: a fenntartható fejlődés segítése, mind az EU-ban, mind pedig globális szinten. A keretprogramra az eddigi költségvetés duplája áll rendelkezésre. Várható hatásai: az EU kutatási költségvetésének megduplázása egyértelműen

pozitív hatást gyakorol általában az EU gazdasági növekedésére. A számítások szerint a költségvetés megduplázása minden évben kiegészítő növekedést generál és a GDP-t 0,5% és 1%-kal növeli. Ezáltal akár 1 millió új munkahelyet is létrejöhet (!) és növekedhet az EU versenyképessége is. 2030-ra az EU exportja körülbelül 0,6%-kal növekedne, miközben az import 0,3%-kal csökkenne. Ez jóval magasabb, mint amennyit a keretprogram nélkül prognosztizáltak. Társadalmi hatásait tekintve a keretprogram segíti a munkaerő-fejlesztést is, hozzájárul a természeti erőforrás-gazdálkodás javításához, a minden szempontból előnyös technológiák kidolgozásához és a hatékonyabb környezeti előrejelzésekhez.

4. Új programok beindítása

1. A Hetedik Kutatás-Fejlesztési Keretprogram várhatóan négy alprogramból áll:

- * Co-operation program – mely az ipar és a kutatóközpontok együttműködését támogatja,
- * Ideas program – az Európai Kutatási Tanács irányítja és kizárólag az alapkutatásra összpontosít,
- * People program – a kutatói mobilitást támogatja mind a tagállamok között, mind pedig az Európai Unión kívül,
- * Capacities program – a tudományos kapacitás és infrastruktúra kiépülését illetve továbbfejlesztését támogatja közös, uniós szinten is. A program adminisztrációját a lehetőségek szerint egyszerűsítik.

2. Javaslat született a kis- és középvállalatok támogatására, egységes versenyképességi és innovációs keretprogram (CIP) elindítására. A program egységes keretbe foglalja a növekedési és innovációs támogatásokat, az informatikai és távközlési, környezetvédelmi, valamint a megújuló energiaforrások használatát célzó fejlesztések finanszírozását. A keretösszeg 3,7 milliárd euró.

3. Európai Információs Társadalom

2010 stratégia. 2005 májusában új stratégiát hirdet az Unió, két alprogrammal. 1. Információs társadalom technológiai prioritás, mely illeszkedik a 7. kutatási és fejlesztési keretprogramba s feladata a stratégiai jelentőségű új területek fejlesztési támogatása. 2. A CIP részét képezi majd az informatikai és távközlési technológiák politikai támogatási programja, amely nem az új technológiák kifejlesztését, hanem minél szélesebb körben történő elterjesztését támogatja, külön hangsúlyozva a kompatibilitást és a biztonságot.

4. Alapjogi és igazságügyi keretprogram. A keretprogram az alapjogok érvényesülését hivatott szolgálni, elsősorban a polgári és büntetőbíráskodás területén. Célja, hogy az uniós polgárok szükség esetén hazájukon kívül, más tagállamban is hatékony jogorvoslatot juthassanak. A három keretprogram tervezett összköltségvetése 8,3 milliárd euró.

5. A Citizens for Europe program. Az Európai Unió céljai közé tartozik a „demokráciadeficit” csökkentése, amely nem csupán az uniós intézmények beszámoltathatóságára vonatkozik, hanem arra is, hogy a polgárok a magukénak érezzék az EU szervezeteit. A Citizens for Europe

program célja, hogy arra bátorítsa a polgárokat, fokozottabban vegyenek részt az uniós ügyekben, ösztönzi őket, hogy kapcsolatot keressenek egymással, alakítsák ki saját elképzeléseiket Európa jövőjéről. A program tervezett költségvetése 207 millió euró, amely a kultúrára, ifjúságpolitikára és a polgárokra fordítandó 2,5 milliárd eurós tétel része.

6. Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Program. Bár az egészségügy nemzeti hatáskörben van, a program számos terület számára biztosít majd uniós támogatást. Ilyen a fertőző betegségek előfordulásának és a járványok kitérésének korai riasztási rendszere; a kiemelt egészségügyi problémákkal foglalkozó központok kiépítése; a tagállamok fogyasztóvédelmi szervezeteinek együttműködése a veszélyes termékek belső piactól való távoltartása érdekében; a legfontosabb egészségügyi problémákra vonatkozó tájékoztató kampányok; a polgárok tájékoztatása arról, milyen jogok illetik meg őket az EU fogyasztóvédelmi jogszabályai alapján, valamint akkor, ha egy másik tagállam területén egészségügyi ellátásra szorulnak. A program tervezett költségvetése 1,8 milliárd euró.

LINKAJÁNLÓ

www.hunrep.be – A Magyar Köztársaság állandó képviselője az Európai Unió mellett. Ez a kormányzati szerv a magyar minisztériumokat, és a nemzeti álláspontot képviseli az Európai Unió Tanácsában.

www.europa.eu.int – Az Európai Unió hivatalos honlapja. Itt megtalálhatnak minden, az Unióval kapcsolatos információt. Az Unió intézményeiről, történetéről és jogalkotási folyamatáról is teljes körű képet kaphatnak. A portál magyar nyelven is elérhető, ám számos anyag még csak a munkanyelveken (angol, német, francia) található meg.

www.europarl.eu.int – Az Európai Parlament hivatalos honlapja. Ezen az oldalon megtalálhatnak bármilyen, az európai parlamenti munkával kapcsolatos munkaanyagot. A portál magyar nyelven is elérhető, akárcsak az anyagok túlnyomó többsége.